

# 1943

## Goma sasoia

LUA (J.M. Arriolak utzitako materiala)

Ayudantia Militar  
de Marina  
de Lequeitio  
Liquidación de Caneho  
de Partida  
Año 1.943

AYUDANTIA MILITAR DE MARINA DE LEQUEITIO. LIQUIDACION DE CANEHO DE PARTIDA. AÑO 1943.

CANTIDAD		P. A. D. O.		IMPORTE EN Ptas.		
Nº	DESCRIPCION	IMPORTE	IMPORTE	IMPORTE	IMPORTE	
<b>RENTAS</b>						
1	103 "LA OVEJA"...	12.069	960	11.099	15	166.489
2	104 "LA OVEJA"...	9.127	751	8.406		126.090
3	105 "LA OVEJA"...	4.321	348	3.975		34.543
4	106 "LA OVEJA"...	2.542	187	2.355		49.785
5	107 "LA OVEJA"...	5.608	489	5.119		87.500
6	108 "LA OVEJA"...	4.891	391	4.500		57.855
7	109 "LA OVEJA"...	4.126	335	3.791		559.685
354		40.555	3.244	37.311		
<b>RENTAS</b>						
8	1 "RENTAS"...	113	9	104		1.360
9	2 "RENTAS"...	427	18	409		3.155
10	3 "RENTAS"...	228	18	210		3.156
11	13 "RENTAS"...	1.490	119	1.370		20.640
12	3 "RENTAS"...	524	27	497		4.635
13	20 "RENTAS"...	2.478	184	2.294		31.710
14	15 "RENTAS"...	1.673	154	1.519		23.080
15	5 "RENTAS"...	524	46	478		7.480
16	14 "RENTAS"...	1.529	122	1.407		21.105
17	15 "RENTAS"...	1.721	137	1.584		23.610
18	11 "RENTAS"...	1.492	101	1.391		19.415
19	14 "RENTAS"...	1.483	119	1.364		20.460
20	40 "RENTAS"...	2.404	359	2.045		61.879
21	11 "RENTAS"...	1.281	99	1.182		19.685
22	12 "RENTAS"...	1.372	110	1.262		18.930
23	2 "RENTAS"...	431	18	413		5.195
24	8 "RENTAS"...	914	73	841		12.615
354		21.168	1.693	19.475		292.125
354		40.555	3.244	37.311		559.685
354		61.743	4.937	56.786		851.770

Fue, además de un gran alivio económico, una inyección de cierto optimismo, que falta hacía ya que, con la austeridad de costumbres de esa época, se invirtió muy bien el dinero que se obtuvo, mejorando las viviendas y sobre todo, siendo los más favorecidos los armadores, ello ayudo mucho a la renovación de los barcos de pesca de bajura, pasando a construirse un nuevo tipo de embarcación y como novedad más importante, la sustitución de las calderas de vapor a carbón por motores diésel.

Jose María Arriolaren hitzak dira, "Izurdea" liburukoak. Testuinguru azkar bat behar dugu kautxuaren inportantzia jabetzeko. Goma edo kautxu gordina ezinbesteko lehengai zen armamentu industriarako. II. Mundu gerran geunden, Alemania eta Japonia —Italiarekin batera— aliatuak ziren, aliatu GAIZTOAK. Japoniak kautxu



ekoizleak ziren Indonesia, Malaysia eta Filipinak inbadituta zeuzkan, eta Alemaniarantz bidaltzen zuen kautxua, batez ere Burdeos eta Bresteko portuetara ordurako Frantzia alemanen hatzaparretan baitzegoen. Jakina, aliatu ONAK (Ingalaterra, Frantzia, Errusia, Estatu Batuak...) ez ziren geldirik geratu. Kautxuaren gerra hasi zen, Kantauri itsasoan blokeo zorrotza jarri zen eta gutxi izan ziren blokeoa hautsi zuten ontziak. Gehienak hondoa amaitu zuten baina kautxua ur azalean gelditzen da. A zelako zapragure arrantzaleentzat!

Arriolaren arabera arraste-ontziak, pareka zebiltzanak orduan, lortu zituzten partilarik onenak, baxurakoak gutxiago lortu zuten, eta batez ere, 1943ko martxo eta maiatz artean aurkitu ziren fardoak. 1943-3-5ean? Peñas Arriba arraste-ontzi lekeitiarrak eman zion hasiera goma sasoiari, 105 kg potozorrirekin.

Lekeitioko itsas-komandantziako datuak erabilia hurrengo kalkuluak atera

zitzen. Guztira 7.667 fardo berreskuratu ziren, hau da, 797.386 kg guztira. Eta kiloa 15 pesetatan ordaindu zen (merkatu beltzean, bikoiztu egiten zen prezioa), hau da, lehenagoko 11.912.160 pezeta, diruzta! Kontuan izan irailean aurkitutako aeroplanoarengatik 80.000 pezeta (ziztrin) kobratu zutela. Erdia armadorea-rentzat, beste erdia tripulazioarentzat. Lekeitio, Ondarru eta Elantxobeko portuetako datuak dira baina Bermeon ere partila onak egin zituzten<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> Bermeoko portuko datuak falta dira. Lekeition baino zeozer gehiago deskargatu zela dirudi, horregatik uste du Arriolak 2.000 tona inguru kautxu batu zela. 1943-3-5ean Peñas Arriba arraste-ontzi lekeitiarra izan zen lehena, 105 kg-rekin!

